

ЗАПИСКИ ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМИИ НАУКЪ.

MÉMOIRES

DE

L'ACADÉMIE IMPÉRIALE DES SCIENCES DE ST.-PÉTERSBOURG.

VIIIe SÉRIE.

ПО ИСТОРИКО-ФИЛОЛОГИЧЕСКОМУ ОТДѢЛЕНІЮ. CLASSE HISTORICO-PHILOLOGIQUE.

Томъ VIII. № 11.

Volume VIII. № 11.

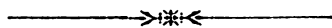
„ВИДѢНІЕ“

ДІАДОХА, ЕПИСКОПА ФОТИКІЙСКАГО

ВЪ ЭПИРѢ.

В. Н. Бенешевича.

(Доложено въ засѣданіи Историко-Филологическаго Отдѣленія 4 апрѣля 1907 г.).

С.-ПЕТЕРБУРГЪ. 1908. ST.-PÉTERSBOURG.

Напечатано по распоряженію Императорской Академіи Наукъ.
Октябрь 1908 г. Непремѣнный Секретарь, Академикъ *С. Олденбургъ*.

Типографія Императорской Академіи Наукъ. (Вас. Остр., 9-я л., № 12).

„Видѣніе“ Діадоха, епископа Фотикійскаго въ Эпирѣ.

Греческій текстъ небольшой статьи, входящей въ составъ разныхъ редакцій древне-славянской толковой Кормчей: «По вопросамъ и по отвѣтамъ бесѣда св. Діадоха откровеніе»¹⁾, до сихъ поръ указанъ²⁾ только въ *Vodl. Canonis. 15 chart. XV saec. л. 168—174* и въ *Vodl. Baross. 69 chart. XIV saec.*; оказывается, что онъ есть еще въ четырехъ спискахъ: *Vatic. 1167*³⁾ XIII в. л. 18^b—22^b, *Vatic. Barberin. 515* (прежн. V 11) 1244 г. л. 120^a—126^b, *Vatic. 402* 1383 г.⁴⁾ л. 178^a—183^b и *Моск. Синод. Библ. 492* (434 по Владим.; т. II, XLVIII qu. по *Matthaei*) XVI в. л. 371^b—379^b. Въ основу моего изданія кладу *Vatic. 1167*, а варианты беру изъ *Barberin. 515* (= В) и *Моск. Син. Библ. 492* (= М); вставки изъ В и М заключены въ [], мои добавленія — въ <>⁵⁾.

1) Издана А. Дмитриевскимъ по неисправной кормчей Соловецк. библ. 495 (476) 1519 года съ вариантами изъ кормчей Киевск. Церк.-Археол. Музея 138 XV—XVI вѣка («Опытъ изданія греч. церк. писателей древнѣйш. времени въ русск. патролог. литературѣ» прилож. № III въ Сборникѣ статей, посвященныхъ ... В. И. Ламанскому. Спб. 1907, ч. I, стр. 440—448).

2) В. Бенешевичъ, Кормчая Никифорова (Изв. Имп. Акад. Наукъ 1903, XVIII, № 4, стр. 29) и отсюда Дмитриевскій, I. с., стр. 426.

3) Этотъ замѣчательный номоканонъ описанъ Н. Красносельцевымъ (Свѣдѣнія о нѣкоторыхъ литургич. р-сяхъ Ватик. б-ки. Казань, 1885, стр. 61—63), но далеко не точно и не полно; постараюсь дать впоследствии новое описаніе.

4) Запись на л. 232^a: ἔτους ςωλ-α' ἰνδικτ. ε' ἡμέρᾳ ε' ἐν μηνὶ μαρτίῳ. На л. 2 другая запись: αὕτη ἡ βίβλος πατριάρχου Μαχαρίου καὶ γράμματα αὐτοῦ. ἀλεχάρισθη δὲ αὕτη τῷ Ἀγιάθῳ καὶ παρ' αὐτοῦ ἀνετέθη καὶ ἀφιέρωθη τῇ σεβασμίᾳ μονῆ τοῦ πανενδόξου καὶ πανευφύμου ἀποστόλου καὶ πρωτομάρτυρος Στεφάνου. По содержанію это сборникъ догмат.-апологет. характера.

5) Данныя для характеристики произведенія смотри у К. Попова (Блаж. Діадохъ, еп. Фотикійскій. Киевъ. 1903) и у Дмитриевскаго, I. с.

[“Ορασις τοῦ ἁγίου¹⁾ Διαδόχου ἐπισκόπου Φωτικῆς τῆς Ἡπειροῦ²⁾]*).

α'. Ἐρώτησις. Τί δὴ τοσοῦτον τὴν ἔρημον ἐθαύμασας, εἰπέ μοι δέομαί σου, νύκτωρ ἡρεμούσης μου τῆς ψυχῆς ἠρώτων ὡσανεὶ παρόντα τὸν σοφὸν 5 Ἰωάννην. ὦ πολύφημε καὶ μήτηρ ἐκκλησία³⁾, τί περὶ τὸ ἄγριον ἐκεῖνο καὶ ἀνεπιμέλητον οὕτω θερμῶς, πάλιν ἔλεγον, διέκεισο πρόσωπον⁴⁾; ἢ τί τὴν ἀνθρωπίνας ἀκοὰς θέρπουσαν⁵⁾ βοὴν ἀψύχῃ⁶⁾ οὕτως⁷⁾ [ἠδέως] ἐβόας⁸⁾ ἐν ἐρήμῃ; καὶ αὐτὸς δὲ [μᾶλλον] ὡς αὐτός⁹⁾ μοι παρεισελθὼν διελέχθη λόγοις.

Ἀποκρίσις. Καὶ πῶς, ἔφη, σοὶ λαλήσαι δυνήσομαι, ὁ ἔξω που ὢν τοῦ 10 φθαρτοῦ αἰῶνος τῷ τέως ἐν αὐτῷ ἕως [ὅτε] ὁ θεὸς θέλει¹⁰⁾ ἐνδιάγοντι, φίλε;

β'. Ἐρώτησις. Δυνήσῃ¹¹⁾, ἔφη¹²⁾, θαυμάσιε, τὸν¹³⁾ ἔρωτά¹⁴⁾ σου τῆς σοφίας εἰ θελήσεις ὀφθῆναι μοι ἐν ἐρωτήσεσι λόγων· καὶ¹⁵⁾ εἰ βούλει, συντεύξομαι¹⁶⁾ εἰς αὐτὸ¹⁷⁾ φθάσας τὸ χωρίον τῶν λόγων¹⁸⁾, ἵνα σὺ μὲν διδάξῃς, ἐγὼ δὲ μάθω. τίνας δὲ¹⁹⁾ χάριν ἔτριψας οὕτως τοῖς λόγοις καὶ τῷ βίῳ τὴν ἐρημίαν, 15 ἀνδρεῖτε²⁰⁾, πόλιν²¹⁾ ἀρετῶν ἐκεῖσε συστησάμενος;

Ἀποκρίσις. Βίου²²⁾ μὲν, ἔφη, καθαρότητος²³⁾ ἔχων, ἐρημίας ὁσμῆ, πολιτικῶν δὲ ἠθῶν²⁴⁾ ἀπαλλαγῆ²⁵⁾ ἢ²⁶⁾ τῆς²⁷⁾ ἐκεῖσε²⁸⁾ σιωπῆς²⁹⁾ εὐσχημος³⁰⁾ θυμηδία³¹⁾· καὶ διὰ τοῦτο τὴν ζάλην τῶν ἀνθρωπίνων ἐκεῖσε διαλύων λογισμῶν τῇ δυνάμει τῆς ἐπιμονῆς³²⁾ ἐπετέλουν³³⁾ ἐν πνεύματι, τὸ ῥῆμα περιμένων 20 ἢσ[περ] ἐμνήσθης βοῆς.

γ'. Ἐρώτησις. Καλῶς. τί οὖν [δὴ] τὸ σχῆμα τῆς βοῆς; τοῦτο γὰρ τέως παρὰ σοῦ μαθεῖν ἐπέιγομαι³⁴⁾.

Ἀποκρίσις. Τὴν τοῦ Ἰσραὴλ, ἔφη, ὠμίλει³⁵⁾ κουφότητα· ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι κηρίφ ὡσπερ[εἰ] ἀγνωμοσύνης³⁶⁾ ἐσφράγισαν³⁷⁾ τὰς ἑαυτῶν ἀκοὰς, ἀπω- 25 θούμενοι τὸν ἦχον τῆς γνώσεως τοῦ ὑψίστου, τὰ θηριώδη ἔδνη³⁸⁾ ἐκ τῶν ἐρήμων τόπων εἰς ἀπάντησιν προσεκαλούμην τῆς αὐτοῦ πίστεως, αἰνίγματι σαφεῖ μορφῶν τὴν θεωρίαν.

*) Вмѣсто всего этого заглавія, въ cod. есть только in m.: Ἐρωτήσεις καὶ ἀποκρίσεις πᾶν ὠφέλιμα. Vatic. 402 добавл. in m. ἀποκάλυψις τοῦ ἁγίου Διαδόχου. Bodl. Canonie. 15: “Ορασις τοῦ αὐτοῦ ἁγίου Διαδόχου. Bodl. Barocc. 69: Αἱ παρὰ τοῦ θεοῦ Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου λυθεῖσαι ἀπορίαι τῷ ἁγίῳ Διαδόχῳ ἐν ὁράσει. 1) ἀγιωτάτου M. 2) τοῦ Ἰλλυρικοῦ добавл. M. 3) μήτηρ ἐκκλησίας M. 4) πρόσωπῳ B. 5) ἀνθρωπίναις ἀκοαῖς φέρουσιν B. 6) εὐψύχως M.; ἀψύχως B. 7) καὶ вставл. M. 8) ἐνεβόας B. 9) ὡσαύτως cod. (вм. ὡς αὐτός). 10) μέλλει B. 11) Συνήσῃ cod. 12) ἔφη M. 13) γὰρ вставл. M. 14) τῷ ἐρῶντί M. 15) καὶ проп. B. 16) καὶ вставл. M. 17) αὐτὸν B. 18) τὸν λόγον B. 19) δὴ M. 20) ἀνδρεῖαν B. 21) πάλιν cod. M. 22) Τίτου cod. 23) καθαρωτάτου B καθαρωτέρου M. 24) πολιτικῶν δὲ ἠθος BM. 25) ἀπαλλαγῆ проп. B. 26) ἢ B; εἰ M. 27) τις M. 28) ἐκεῖ BM. 29) σιωπῆ M. 30) εὐσχημῶς B. 31) οὐ μειδιᾷ BM, но въ M еще вставка ἢ οὕτως: πολιτικῶν δὲ ἠθῶν ἐκκοπή καὶ ἀποφυγὴ ἢ τῆς ἐκεῖσε σιωπῆς εὐσχημῶς ὁμιλία. 32) ὑπομονῆς BM. 33) ἀπετέλουν B. 34) ὀρέγομαι B; δέομαι M. 35) ἐδήλου M. 36) ἀγνωμοσύνη B. 37) ἐσφράγησε M. 38) τῷ θηριώδει ἔδει BM.

δ'. Ἐρώτησις. Καὶ τίς, ἔφην ἐγώ, ὁ τοῦ κηρυττομένου [σοι] σημάνας τὴν δύναμιν;

Ἀπόκρισις. Ῥῆμα, ἔφη, πατρικόν ἐν πνεύματι ἐνεχθέν.

ε'. Ἐρώτησις. Πιστῶς. ἀλλὰ πῶς ὄν¹⁾ οὐκ ἦδεις ἐπεγίνωσκες, εἰπέ μοι.

Ἀπόκρισις. Ἐν μορφῇ ἀνθρώπου κράτος ἐώρων²⁾ θεῖον.

5

ς'. Ἐρώτησις. Ἐγὼ δέ σε καὶ τῆς τόλμης, ἔφην, ἐθαύμασα, θεσπέσιε.

Ἀπόκρισις. Ποίας; ἔφη.

ζ'. Ἐρώτησις. Ὅτι δὴ ἀνθρωπος ὢν υἷόν ἐβάπτιζες θεοῦ.

Ἀπόκρισις. Τῇ ὑπακοῇ, ἔφη, τὴν τόλμαν³⁾ ἰασάμην· ὑπακοῆς γὰρ οὐδὲν ταπεινότερον.

10

η'. Ἐρώτησις. Πάνυ γε ἐκ καρδίας ὄντως συντετριμμένης⁴⁾ ὑπακοὴ τίχτεται;

Ἀπόκρισις. Ὅρθῶς, ἔφη, λέγεις.

θ'. Ἐρώτησις. Ἐγὼ δὲ πάλιν· πῶς τὴν μακαριότητα, ἔφην, ἐπέγνωσ τοῦ ἀγίου πνεύματος καὶ ταῦτα⁵⁾ ἐν σχήματι καταπτάντος αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν ἐπὶ τὸν κύριον; ἐν περιστερᾶς γὰρ αὐτὸ⁶⁾ ἐμαρτύρησας ἐωρακέναι εἶδει⁷⁾.

Ἀπόκρισις. Ἄνεμοι⁸⁾ τινες, ἔφη, χαρᾶς τὴν αὐτοῦ προελάμβανον ἄφραστον παρουσίαν καὶ ἡ ἐκ τῶν οὐρανῶν δὲ λοιπὸν ἀπηχηθεῖσα φωνή, ἣτις ὡσανεὶ δακτύλῳ τὸν υἷόν ὑπεδείκνυεν⁹⁾ ὑπὸ τοῦ πατρὸς μαρτυρούμενον, σαφῶς ἀπέδειξε¹⁰⁾ μοι τῆς περιστερᾶς ἐκείνης τὸ ἄπειρον¹¹⁾.

20

ι'. Ἐρώτησις. Ἰκανῶς. ἄρα δ', ἔφην, αὐτοῦ¹²⁾ τοῦ πατρὸς ἦν ἡ ἀπηχηθεῖσα φωνή¹³⁾ ἡ δυνάμεώς τινος, ἐκ προσώπου τοῦ θεοῦ κεκραγίας;

Ἀπόκρισις. Αὐτοῦ τοῦ πατρὸς, [ἔφη].

ια'. Ἐρώτησις. Καὶ πῶς, ἔφην, εἰπέ μοι, αἰσθητῇ¹⁴⁾ φωνῇ εἶχε χρῆσασθαι ὁ ἐν ἀσωμάτῳ¹⁵⁾ ὢν καὶ ἀοράτῳ φύσει;

25

Ἀπόκρισις. Οὐχ ὡς δι' ὄργανου τινὸς φωνητικοῦ τὸ θεῖον, ἔφη, φθέγγεται¹⁶⁾, ἀλλ' ὅτε θελήσει τὴν ἑαυτοῦ βούλησιν ἀκουστὴν γενέσθαι, ὡς φωνὴ ἡ βούλησις φθέγγεται τῷ¹⁷⁾ ὑπὸ τῆς θείας νυττομένῳ ἐνεργείας. διὸ οὐς μὲν θέλει ἀκοῦσαι, ἀκούουσι, κἂν ἐμοῦ που ὦσιν οἱ ἀκοῦσαι ὀφείλοντες, καὶ οἱ¹⁸⁾ μὴ τῆς ἀκοῆς ἐκείνης ἄξιοι ὄντες οὐκ ἀκούουσι¹⁹⁾. διόπερ εἰς ἐκεῖνον μόνον τὸν τόπον, ὅπου ἐβαπτίσθη ὁ κύριος, ἠκούσθη ἡ φωνή· εἰ δὲ μὴ τοῦτο ἦν, πᾶς ἂν ὁ κόσμος ἦσθετο τῆς²⁰⁾ ἐκ τοσοῦτου ὕψους φωνῆς ἀπηχηθείσης, κἂν ἀγγέλου ἦν ἡ φωνή. τοῦτο δὲ ἐκ τοῦ εὐαγγελίου μάλιστα τοῦ κατὰ τὸν θεσπέσιον Μάρκον ἔξεστι τῷ θέλοντι μαθησθῆναι· τῆς γὰρ ἐπὶ τοῦ ὄρους, ὅτε μετεμορφώθη ὁ κύριος, ἐνεχθείσης

1) πόσον B (вм. πῶς ὄν). 2) ἐώρων M. 3) τόλμην B. 4) ὄντως συντετριμμένης B. 5) τὰ cod.; τότε B. 6) αὐτῷ M. 7) ἤδη M, но и надъ ἡ и надъ η надп. εἶ и ст. 8) Ἄνεμοι cod. 9) ἐπεδείκνυεν M. 10) ἄπειρον M. 11) ὑπέδειξε B. 12) αὐτῇ cod. 13) ἣτις ὡσανεὶ δακτύλῳ τὸν υἷόν ἐπεδείκνυεν ὑπὸ τοῦ πατρὸς μαρτυρουμένου вставл. M, но вычеркив. 14) τῇ вставл. M. 15) ἀσωμάτων M. 16) φθέγγεσθαι BM. 17) ὦ M. 18) εἰ M. 19) οὐκ ἀκούουσι проп. M. 20) τῆς проп. B.

φωνῆς μεμνημένος λέγει· «καί¹⁾ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτούς, καὶ ἐγένετο²⁾ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης· οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, αὐτοῦ ἀκούετε»³⁾).

ιβ'. Ἐρώτησις. Ὁρῶς, ἔφη, ἐδίδαξας. καὶ τὸ⁴⁾ ἐν εἶδει ὤφθαι τὸ πνεῦμα
5 τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιόν⁵⁾ πῶς δεῖ νοεῖν; αἰδιος γὰρ καὶ ἀμετάβητος⁶⁾, ὡς εἶπας.
τίς οὖν οἶδεν, οἷα ὑπάρχει ἡ [θεία καὶ] μακαρία φύσις;

Ἀπόκρισις. Καὶ τοῦτο, ἔφη, τῆς ἐπὶ τῇ φωνῇ τοῦ πατρὸς ἐκεῖ θαυμάζειν
θεωρίας· οὐ γὰρ τοῦ πνεύματος ἡ ἀόρατος καὶ ἀμετάβλητος φύσις εἰς τὸ τῆς πε-
ριστερᾶς μετεβλήθη εἶδος, ἵνα οὕτως ὡς⁷⁾ ἤθελεν ὁραθῆ⁸⁾, ἀλλ'⁹⁾ ὁ τούτου¹⁰⁾
10 καταξιώθεις τοῦ κάλλους τοῦτο εἶδεν, ἐν ὑπερ ὁραθῆναι ἀνθρώπων τὸ θεῖον
πνεῦμα καταβαῖνον ἐκ τῶν οὐρανῶν ἠθέλησεν, ὥστε¹¹⁾ βουλήσει¹²⁾, ἔφη, ἐδείχθη
τῷ θεασαμένῳ τὸ¹³⁾ εἶδος, οὐ μὴν τὴν ἄρρητον καὶ ἀπερινόητον φύσιν ἐκείνην¹⁴⁾
φαίη τις¹⁵⁾ ἂν εἰς ἐκεῖνο τὸ μέτριον ὡς κατὰ συστολὴν σχηματισθεῖσαν τεθεω-
ρηκέναι¹⁶⁾ εἶδος. τοῦτον τοίνυν, ἔφη, τὸν τρόπον ὡς ἐν ὁράσει εἶδους εἶδον καὶ οἱ
15 προφῆται τὸν θεόν· οὐ γὰρ αὐτός εἰς σχῆμα μεταβαλλόμενος αὐτοῖς ἐφαίνετο,
ἀλλ' αὐτοὶ ὡς [ἐν] εἶδει δόξης ἐώρων τὸν ἀσχημάτιστον, βουλήσεως αὐτοῖς οὐ
φύσεως ἐν εἶδει δεικνυμένης¹⁷⁾· ἡ γὰρ τῆς βουλήσεως ἐνέργεια ὡς εἶδος αὐτῆς¹⁸⁾
ἐν ταῖς ὀπτασίαις δηλαδὴ δόξης ἐφαίνετο διὰ τὸν ἐν εἶδει βουλήσεως ἑαυτὸν¹⁹⁾
ὄλως²⁰⁾ ὁφθῆναι θελήσαντα.

20 ιγ'. Ἐρώτησις. Πῶς οὖν ἄρα ὁραθήσεται, ἔφη, ἐν τῷ ἀφθάρτῳ αἰῶνι
ἀνθρώποις θεός;

Ἀπόκρισις. Ἀφθαρσία μὲν, ἔφη, σώματος ἐγγύς εἶναι κατὰ τὸν ἀληθῆ
λόγον ἀνθρώπων ποιεῖ θεοῦ· οὕτω δὲ καὶ τότε ὁραθήσεται ἀνθρώποις θεός, ὡς
δύναται πάλιν ἀνθρώπος ἰδεῖν θεόν.

25 ιδ'. Ἐρώτησις. Οὐκοῦν, πάλιν ἔφη, ἐν σχήματι;

Ἀπόκρισις. Οὐκ, ἔφη, ἀλλ' ἐν ἀρετῇ δόξης²¹⁾· διὸ οἱ τούτου μέλλοντες²²⁾
καταξιῶσθαι ἐν τῷ φωτὶ μὲν ἔσονται διὰ παντός, τοῦ θεοῦ τῆς ἀγάπης²³⁾
ἀεὶ²⁴⁾ ἐν δόξῃ ἀπολαύοντες, τοῦ θεοῦ δὲ καταλάμποντος αὐτούς²⁵⁾ φωτὸς τὴν
φύσιν, οἷα τίς ἐστι κατανοῆσαι²⁶⁾ μὴ δυνάμενοι· ὃν γὰρ τρόπον χωρεῖται ὅπου
80 θέλει θεός ἐν τῷ μένειν ἀχώρητος, οὕτω καὶ ὁράται ἔνθα ἂν²⁷⁾ θέλη, ἐν τῷ μέ-
νειν ἀόρατος.

ιε'. Ἐρώτησις. Τί δὲ δεῖ νομίζειν ἀρετὴν θεοῦ;

Ἀπόκρισις. Κάλλος, ἔφη, ἀνείδεον ἐν δόξῃ μόνῃ γνωριζόμενον.

1) καὶ προπ. M. 2) ἐγένετο προπ. M. 3) сравн. Марка IX 7. 4) τὸ δὲ M
(вм. καὶ τὸ). 5) τὸ ἅγιον καὶ ζωοποιόν πνεῦμα BM. 6) ἀμετάβλητος M. 7) ἢ εἰ B.
8) ὁράθη BM. 9) καὶ M. 10) τοῦτο M. 11) ἐν εἶδει вставл. M. 12) βουλήσεως BM.
13) τὸ προп. BM. 14) ἐκείνην φύσιν M. 15) ἦ τις BM. 16) τεθεώρηκεν BM. 17) δεικνυ-
μένου M. 18) αὐτοῖς BM. 19) ἐαυτῆς cod.; αὐτόν B; αὐτοῖς M. 20) ὄλως προп. BM.
21) ἐν ἀρετῆς δόξῃ M. 22) διὸ οἱ τούτου μέλλοντες προп. M, но оставляя пустое мѣсто. 23) τῆς
ἀγάπης προп. M, оставляя мѣсто. 24) ὅτι M. 25) αὐτοῖς BM. 26) κατανοῆσαι
προп. B. 27) ἐὰν M (вм. ἔνθα ἂν).

ιζ'. Ἐρώτησις. Ἐμοὶ δέ, ἔφην, ἡ δόξα ὡσπερ ὄψις τις ἐξοχωτάτη ἀνθρωπίνως νοεῖται.

Ἀπόκρισις. Μὴ οὕτως νόει, ἔφη· τῆς γὰρ αὐλοῦ ἐκείνης καὶ μακαρίας φύσεως ὑπὲρ εἶδος εἶναι τὸ κάλλος¹⁾ πιστεύεται· διὰ πολλὴν καθαρότητα, ὅθεν καὶ τὰ μηδέπω ὄντα²⁾ ὡς παρόντα μόνος [ὡς] θεός καθορᾷ³⁾· εἰ γὰρ ἐν εἶδει ἦν τινα⁴⁾ 5 ἡ φύσις ἐκείνη ἢ ἀφραστος, οὐκ ἂν τὰ μηδέπω ὄντα ἐθεώρει ὡς ὄντα.

ιζ'. Ἐρώτησις. Πῶς λέγεις;

Ἀπόκρισις. Ὅτι τὸ⁵⁾ ἐν εἶδει ὄντος⁶⁾ τινα οὐδὲν τῶν μελλόντων λέγεσθαι ἢ γίνεσθαι προειδέναι δύναται διὰ τὸ ἐν ὄρω⁷⁾ αὐτὸ ὄλως ὑπάρχειν⁸⁾ φύσεως, κἂν πᾶσαν αὐτοῦ ὡσπερ ὄψιν ἔχη⁹⁾ τὴν φύσιν. διόπερ ὁ ἡμέτερος νοῦς 10 ὀφθαλμῷ μὲν τινα πλουσίως τὰ πάντα περισκοπεῖ, τῶν δὲ μελλόντων γίνεσθαι οὐδὲν εἰδέναι δύναται οὐδὲ¹⁰⁾ μετὰ τὸ χωρισθῆναι τὴν ψυχὴν τοῦ σώματος, ὅτε ἢ πᾶσα [αὐτοῦ φύσις]¹¹⁾ ὡσπερ ὀφθαλμὸς τις εἶναι¹²⁾ πιστεύεται, ὅπερ καὶ περὶ¹³⁾ τῶν οὐρανίων δυνάμεων προσήκει νοεῖν, οὐ¹⁴⁾ ὄψις ὄντως ἢ πᾶσα φύσις εἶναι λογίζεται¹⁵⁾. 15

ιη'. Ἐρώτησις. Τί οὖν ὅτι καὶ αὐτὰς καὶ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ εἶδος εἶναι λογίζονται τινες¹⁶⁾;

Ἀπόκρισις. Μακράν, ἔφη, ἐκείνοι ὑπονοοῦσι λόγου· δεῖ μὲν¹⁷⁾ γὰρ [τὸ] μήτε ἀγγέλους μήτε [τὴν] ψυχὴν ὀραῖσθαι δύνασθαι, ἀσχημάτιστα αὐτὰ ὁμολογουμένως¹⁸⁾ δεῖ νοεῖν ζῶα εἶναι¹⁹⁾. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ἐν ὄψει τινα εἰσιν καὶ 20 νοός κάλλει καὶ ὄρω ὡς εἶναι τὴν²⁰⁾ τῶν νοημάτων εὐπρέπειαν εἶδος αὐτῶν καὶ κάλλος. διὰ τοῦτο ὅτε μὲν καλὰ φρονεῖ ἡ ψυχὴ, περιλαμπής ἐστίν ὅλη καὶ περιβλεπτος, ὅτε δὲ κακὰ, ἀφειγῆς καὶ ἀθαύμαστος· ὡσπερ γὰρ²¹⁾ αἱ ὑπὸ τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀρπαζόμεναι σκιαὶ²²⁾ διὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς καὶ²³⁾ ὀξείαν²⁴⁾ τρανότητά, ἦντινα²⁵⁾ αἰσθησιν δεῖ λέγειν τῆς ὀπτικῆς δυνάμεως (πρέπον γὰρ καὶ 25 ἐκφαινομένου ὑποδείγματος τὸ ἀφανὲς τοῦτο ὡς δυνατὸν ἐμιλεῖσθαι θεώρημα), ὡσπερ εἶδη²⁶⁾ τῆς αὐτοῦ φαίνεται²⁷⁾ ἐνεργείας, οὕτω δὲ²⁸⁾ καὶ ὅπερ ἂν ἐκ τῆς αὐτοῦ²⁹⁾ ἀρπάση ἐπιθυμίας ὁ νοῦς, ἐνθύμημα τοῦτο ὡσπερ εἶδος γίνεται τῆς ἐνεργείας τῆς ψυχῆς, ὅπερ ἐστίν αὐτῆς διὰ πολλὴν λεπτότητα· ἐπὶ γὰρ τῶν ἀσωμάτων φύσεων ὅπερ ἂν κτήσηται ἡ ἐνέργεια, τοῦτο ὡσπερ τῆς φύσεως διὰ 30 πολλὴν, [ὡς ἔφην³⁰⁾], λεπτότητα γίνεται, κἂν τε μετὰ δόξης κἂν τε μετὰ πάθους τοῦτο συμβαίνει γίνεσθαι. ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν ἀποστάντων ἀγγέλων δεῖ νοεῖν· ἔως

1) φαίνεται вставл. М, но вычеркив. 2) καθαρότητά, ὅθεν καὶ τὰ μηδέπω ὄντα проп. В.
3) διὰ πολλὴν καθαρότητά ... θεός καθορᾷ проп. М. 4) τινα проп. ВМ. 5) τὸ проп. ВМ.
6) ὄν ὄλως В; ὄν ὄλως М. 7) ὀραῖσαι ВМ. 8) ὑπάρχει cod. 9) ἔχης ВМ. 10) δύναται οὐδὲ проп. В. 11) вставка изъ М. 12) περὶ проп. М. 13) εἶναι τις В. 14) ἢ вставл. cod.; ὄν М. 15) δεδήλωται В. 16) τινες проп. В. 17) διὰ В (вм. δεῖ μὲν). 18) ὁμολογουμένως ὡς ВМ. 19) εἶναι ζῶα ВМ. 20) καὶ νοός... τὴν проп. В. 21) γὰρ проп. В. 22) σκιαὶ проп. М. 23) καὶ проп. В. 24) ὀξείαν В. 25) καὶ вставл. В. 26) ἦδη ВМ. 27) φαίνονται ВМ. 28) δεῖ М; δὲ В. 29) ἐαυτοῦ ВМ. 30) ἔφην М.

μὲν γὰρ ἐφρόνουσι τὰ πρέποντα ἀγγέλοις, αὐτὸ τὸ κάλλος¹⁾ τῶν νοημάτων εἰς εἶδος αὐτοῖς δόξης ἐγένετο. ἐπεὶ δὲ τῶν θεοφιλῶν κατεφρόνησαν ἐννοιῶν, αὐτὴν τὴν εὐφροσύνην²⁾ αὐτῶν εἰς εἶδος αἰσχύνης ἐκτῆσαντο.

ιβ'. Ἐρώτησις. Οὐκοῦν, ἔφη, ὡς μὲν πρὸς τὴν τοῦ σώματος ἡμῶν
5 πυκνότητά³⁾ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτὰ δεῖ (ζῶα⁴⁾) λέγειν καὶ ἀνείδεα, ὡς δὲ πρὸς τὴν τῆς θείας φύσεως ἀπειρον καθαρότητα οὐκέτι φαίνεται;

Ἄπόκρισις. Πάσης μὲν⁵⁾ γενέσεως ἀποτέλεσμα εἶδος, ἔφη⁶⁾, τοῦ δὲ⁷⁾ αἰεὶ ὄντος, γένεσιν⁸⁾ δὲ οὐκ ἔχοντος, ὑπὲρ εἶδος αἰεὶ μόνον τὸ κάλλος⁹⁾ πιστεύεται· οὐ γὰρ ἀπὸ¹⁰⁾ γενέσεως ἀπετελέσθη, ἀλλ' ἐξ αὐτοῦ¹¹⁾ τὸ εἶναι ἔχει
10 ἐν τῇ ὑπὲρ φύσιν φύσει.

κ'. Ἐρώτησις. Ἐμοὶ δὲ ἐτι τοῦτο περὶ τούτου, ἔφη[ν]¹²⁾, θέλοντι μαθεῖν φράσον· διὰ τί κάλλος λέγομεν ἐπὶ θεοῦ καὶ εἶδος οὐ λέγομεν; ἐν γὰρ τῷ εἶδει πάντως καὶ τὸ κάλλος θαυμάζεται.

Ἄπόκρισις. Ἐπειδὴ κάλλος θεοῦ ἢ¹³⁾ δόξα ἐστὶ τῆς οὐσίας τοῦ θεοῦ.

κα'. Ἐρώτησις. Τί οὖν ἄρα, ἔφη, εἴποι τις ἂν εἰρηκῆναι τὸν ψαλμωδόν·
15 «ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθῆσομαι τῷ προσώπῳ σου, χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι μοι τὴν δόξαν σου»¹⁴⁾;

Ἄπόκρισις. Τοῦτο, ἔφη, παρὰ τοῦ προφήτου εἰρηται, οὐχ ὡς ἐν προ-
σώπῳ τινὶ ἢ σχήματι οὐσης τῆς θείας φύσεως, ἀλλ' ἐν τῷ εἶδει καὶ τῇ δόξῃ τοῦ
20 υἱοῦ ὁ ἀνείδεος ἡμῶν¹⁵⁾ πατὴρ ὀφθῆσεται· διὰ τοῦτο γὰρ ἠυδόκησεν ὁ θεὸς τὸν λόγον αὐτοῦ εἰς τὸ ἀνθρώπινον ἐλθεῖν διὰ τὸ¹⁶⁾ τῆς σαρκώσεως εἶδος μένοντα (πῶς γὰρ οὐ;) ἐν τῇ αὐτοῦ παντοδυναμῇ δόξῃ, ἵνα εἰς τὴν πυκνότητά τοῦ σχή-
ματος τῆς ἐνδόξου ἐκείνης σαρκὸς ἀποβλέπων ἄνθρωπος¹⁷⁾ (εἶδος γὰρ εἶδος ὄρα) μετὰ τὸ καθαρῆναι διὰ¹⁸⁾ τῆς ἀναστάσεως δύναται¹⁹⁾ τὸ κάλλος ὄραν ὡσπερ
25 ἐπὶ θεοῦ. οὕτως οὖν ὁ μὲν πατὴρ κρυφοφανεῖ τρόπῳ ὀφθῆσεται τοῖς δικαίοις, ὃν τρόπον νῦν τοῖς ἀγγέλοις φαίνεται, ὁ δὲ υἱὸς διὰ τὸ σῶμα φανερώς· πρέπον γὰρ ἀληθῶς τοὺς μέλλοντας εἰς αἰῶνας βασιλεύεσθαι ὑπὸ θεοῦ γνωστῶς²⁰⁾ μέλλειν αἰεὶ ὄραν τὸν ἑαυτῶν ἄρχοντα, ὅπερ ἀδύνατον ἦν, εἰ μὴ διὰ τῆς ἐνανθρωπήσεως αὐτοῦ εἰς εἶδος ὁ θεὸς λόγος παρῆν.

κβ'. Ἐρώτησις. Πιστῶς καὶ κατὰ λόγον, ἔφη, ἐδίδαξας, ὦ λόγε, τὴν
30 Ἰωάννου μοι στήλην διὰ παντός δεικνύων. λοιπὸν δὲ τὸ λείπον²¹⁾, ἔφη, τῆς περὶ τῶν ἀγγέλων, παρακαλῶ σε, ἀπόδος θεωρίας, ὅπερ καὶ τῷ περι²²⁾ ψυχῆς, οἶμαι, ἀρμόττειν μετὰ τὴν τοῦ σώματος ἀνάστασιν λόγῳ.

Ἄπόκρισις. Ποῖον τοῦτο; ἔφη.

1) καλόν BM. 2) εὐφροσύνην BM. 3) γυμνότητά B. 4) ζῶα δεῖ B. 5) γὰρ
вставл. B. 6) ἔφη προп. B. 7) ἐπὶ δὲ τοῦ B (вм. τοῦ δὲ). 8) γενέσθαι B. 9) μόνου
τοῦ κάλλους B. 10) ὑπὸ B. 11) ἑαυτοῦ M. 12) ἔφη περὶ τούτου BM. 13) ἢ
προп. BM. 14) Псал. XVI (XVII) 15. 15) ἡμῶν B. 16) τὸ προп. BM. 17) ἄνθρωπος
ἀποβλέπων BM. 18) διὰ προп. BM. 19) δύναται B; δύνοίτο M. 20) γνωστὸς B.
21) λεπτόν μοι BM. 22) τῆς вставл. M.

κγ'. Ἐρώτησις. Οἱ¹⁾ ἄγγελοι ἐν αἰσθήσει εἰσὶν ἢ οὐ;

Ἀπόκρισις. Κατὰ μὲν τὸν τῆς γνώσεως, ἔφη, λόγον ἐν αἰρετῇ²⁾ τινὶ ἐτύγχανον γινώσκει³⁾ κατὰ τὸν αὐτεξούσιον λόγον· διὸ καὶ τινες ἐξ αὐτῶν πάθει δουλεύσαντες ἔπεσον. ἐπειδὴ δὲ ὑπὸ τῆς τοῦ θεοῦ καὶ ἐνδόξου πνεύματος δοξολογίας οἱ μὴ συναπαχθέντες τῇ ἀποστασίᾳ ἀσινεῖς⁴⁾ διεφυλάχθησαν εἰς ἀπά- 5
θειαν, κρείττονές εἰσι καὶ αἰσθήσεων, ἐν ἡδονῇ δὲ τινὶ ἀτρέπτου δόξης ὑπάρχουσιν, ὅθεν καὶ ὁμοία αὐτοῖς ἐστὶ διὰ πάντων τὰ [δια]νόηματα· οὐ γὰρ μόνον ὁμοίως γινώσκουσι τὰ καλὰ, ἀλλὰ καὶ ὁμοίως ἀγνοοῦσι ταῦτα⁵⁾ [τὰ] τούτοις ἐναντία, ὅπερ καὶ ἐπὶ τῶν δικαίων [ἐν τῇ ἀναστάσει] γενήσεσθαι ἐλπίζεται, ὅταν ὁ καρπὸς τῶν αὐτεξουσίων ἐν ὑποταγῇ τελείᾳ παρ' αὐτῶν προσενεχθῇ⁶⁾ τῷ θεῷ. 10

κδ'. Ἐρώτησις. Ὁρθῶς. ἄρα δ', ἔφη[ν], φωνῇ ποιοῦνται τὴν ὑμνωδίαν αἱ ἐπουράνιαι ἐκεῖναι καὶ ἅγαι δυνάμεις, ἢ ἐνδιαθέτω⁷⁾, ὡς τινες ὑπονοοῦσι, λόγῳ;

Ἀπόκρισις. Φωνῇ, ἔφη· εἰ γὰρ φλόγες⁸⁾ πυρός, ὡς αἱ γραφαὶ δηλοῦσιν, ὁμολογοῦνται εἶναι, δηλὸν ὅτι φωνῇ τινὶ ἐξόχῳ ὑμνοῦσι τὸν θεόν· διόπερ⁹⁾ 15
καὶ¹⁰⁾ πολλοὶ¹¹⁾ τῶν ἁγίων πολλακίς¹²⁾ τῆς φωνῆς αὐτῶν ἐν ὀπτασίᾳ αἰσθάνονται, ὡς αἱ γραφαὶ δηλοῦσιν¹³⁾.

κε'. Ἐρώτησις. Δῆλον, ἔφη. ἀλλ' ἴσως τινὲς ἐροῦσιν, ὅτι κατὰ τὸν περὶ τῆς θείας φωνῆς ἀποδοθέντα λόγον καὶ ὁ περὶ τῆς τῶν ἀγγέλων φωνῆς λόγος ὀφείλει θεωρεῖσθαι. 20

Ἀποκρισις. Θεῷ μὲν, ἔφη, ἐπειδὴ πάντα δυνατά, διὰ τοῦτο καὶ ὡς λαλῶν, ὅτε θέλει, δείκνυται ἐπάνω τούτων μένων, ὡς μόνος ὢν ἄυλος. ἀγγέλοι δὲ τοῦτο ἀδύνατον ποιῆσαι· εἰ γὰρ μὴ λαλοῦντες καὶ αὐτοὶ ὡς λαλοῦντες ἠδύναντο ὅτε ἐβούλοντο δείκνυσθαι, ἠδύναντο καὶ ὅπερ ἂν ἤθελον ἐξ οὐκ ὄντων ποιεῖν. 25

κς'. Ἐρώτησις. Μάλα καλῶς. τί δὴ καὶ περὶ τῆς ψυχῆς, ἔφη[ν], τῆς] χωριζομένης τοῦ σώματος¹⁴⁾ δεῖ νοεῖν;

Ἀπόκρισις. Ἡ ψυχὴ, ἔφη, χωρισθεῖσα τοῦ σώματος, ἕως ὅτε διὰ τῆς ἀναστάσεως ἀπολάβοι τὸ σῶμα, ἐνδιαθέτω λόγῳ ὁμολογουμένως ὑμνεῖ τὸν θεόν, ἐπειδὴ ἐν σώματι ὅλως τὸ λαλεῖν εἴληφεν· οἱ δὲ ἄγγελοι ἐπειδὴ ἐν ἀπλῇ 30
τινὶ εἰσι καὶ φιλήχῳ φύσει δεδημιουργημένοι, ἀκαταπαύστοις φωναῖς, ὡς ἐγνώκαμεν, κέχρηται, οὐχ ὡς δι' ὄργανου τινὸς σωματικοῦ φθεγγόμενοι, ἀλλ' αὐτὴν ὡσπερ¹⁵⁾ ἀεικνησίαν πρὸς αἰτίαν ἤχου τινὸς ἔχοντες¹⁶⁾ ἐξαίσιον· τὸ γὰρ ἀερῶδες¹⁷⁾ αὐτῶν τῆς φύσεως λίαν φιλωδὸν τυγχάνον εἰς ἄπαστον αἰεῖ¹⁸⁾ αὐτοῦς προτρέπεται καὶ τρανοτάτην βοήν. 35

1) неразборчиво одно начальное слово в cod.; οὐράνιοι вставл. В. 2) ἀρετῇ В.
3) αἰσθήσει ВМ. 4) τῆς ἀποστασίας ἀσινεῖ В. 5) ταῦτα проп. М. 6) προσενεχ-
θεῖναι М. 7) ἐνδιαθέτως В. 8) ἐν φλογὶ В. 9) διὸ М. 10) καὶ проп. М.
11) φωνῇ τινὶ ... πολλοὶ проп. В. 12) πολλακίς τῶν ἁγίων М. 13) ὡς αἱ γραφαὶ δη-
λοῦσιν проп. В. 14) τῷ σώματι М. 15) τὴν вставл. М; τινὰ вставл. В. 16) ἔχοντος М.
17) ἀερῶδες В. 18) αἰεῖ проп. В.

κζ'. Ἐρώτησις. Σαφῶς· ποίω δ' ἄρα, ἔφη, τρόπον δεῖ νοεῖν εἰς εἶδος αὐτοὺς μεταβάλλεσθαι, ὅταν ¹⁾ παρὰ θεοῦ πρὸς τινὰ τῶν ἁγίων ἀποπέλλωνται ²⁾;

Ἄποκρισις. Ξένον μὲν, ἔφη, ἀκοῆς τὸ ἐρώτημα καὶ ³⁾ ἀποκρίσεως διὰ τοῦτο ἀστοχοῦν· πλὴν δεῖ λογίζεσθαι, ὅτι εἰς ὅπερ ἂν κελυσομένους ἐνδυμηθῶσιν ⁴⁾ εἶδος, ἐτοιμῶς εἰς τοῦτο τῆ φαντασίᾳ ἔρχονται, εὐχερῶς τῆς φύσεως αὐτῶν τῆ θελήσει ὑπουργούσης διὰ πολλὴν ἀραιότητα· πυκνουμένης ⁵⁾ γὰρ ὡσπερ τῆ δυνάμει τῆς θελήσεως, ἐκ τοῦ μὴ φαινομένου εἰς τὸ φαινόμενον ἀνεμποδίστως τῆ φαντασίᾳ ἔρχονται, ἐν ᾧπερ ἂν, ὡς ἔφη, σχήματι ὀφθῆναι τῆ καθαρᾷ ψυχῇ θέλουσι ⁶⁾· καθαρᾶς γὰρ ἔστι ⁷⁾ μόνης ⁸⁾ ψυχῆς τῆς ⁹⁾ πνευματικῆς ἰδεῖν δυναθῆναι γνωστῶς τὸ εἶδος τῆς φαντασίας ¹⁰⁾· ἐὰν γὰρ μὴ τὸ ¹¹⁾ πρὸς φαντασίαν καλούμενον τῆ τοῦ φαντάζοντος συντρέχει διαθέσει, οὐδαμῶς δύναται ἀγγέλου καὶ ἀνθρώπου φανερῶς γενέσθαι συνουσία. διόπερ καὶ αἰσθητῆ τότε κέχρηται φωνῇ, τὸ σχῆμα τῆς φαντασίας καὶ τῆς φωνῆς διὰ τὴν εἰρημένην, <ὡς> ἐμοὶ δοκεῖ, αἰτίαν μιμουμένης.

κη'. Ἐρώτησις. Πιθανῶς. ἔτι δέ μοι τοῦτο, ἔφη, παρακαλῶ σε, ᾧ διδάσκαλε λόγε, πρὶν ἐπιστῆναι ¹²⁾ τὴν ἡμέραν φράσον (οἶδα γὰρ ὅτι ἐπελδούσης αὐτῆς εὐθέως ἀποστήσει· οὐ φέρεις γὰρ παριστάναι ¹³⁾ ψυχῇ πρὸς τὸ λαλεῖν)· λοιπὸν ἢ ὥρα ¹⁴⁾ τὰ τοῦ βίου πτερουσόμενα ¹⁵⁾ σχήματα ¹⁶⁾, εἰ ¹⁷⁾ ἀποστελλόμενοι ¹⁸⁾ παρὰ θεοῦ οἱ ¹⁹⁾ ἄγγελοι ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ᾧπερ εἰσι χρόνῳ ἐν τῷ κόσμῳ, οὐ τῆς ²⁰⁾ ἐν οὐρανοῖς αὐτῶν διατριβῆς ἀπολιμπάνονται;

Ἄποκρισις. Ἀδύνατον μὲν, ἔφη, ἐν ᾧπερ εἰσι χρόνῳ ἐν τῷ κόσμῳ, εἶναι αὐτοὺς τῷ αὐτῷ τρόπῳ καὶ ὑπεράνω τοῦ οὐρανοῦ· τοῦτο γὰρ μόνου τοῦ ἐνανθρωπήσαντος θεοῦ λόγου ὑπάρχει ἴδιον τοῦ καὶ ἐν τῇ γῆ ταύτῃ φαινομένου ἀφαντάστως καὶ τῶν ἐπουρανίων μὴ ἀπολειπομένου ²⁰⁾, ἀλλὰ [καὶ] πάντα ²⁵⁾ [ὡς αἰεὶ] περιέχοντός διὰ τὸ τῆς [θείας] φύσεως αὐτοῦ ἀπερίγραπτον. δεῖ δὲ εἰδέναι, ὅτι ὅπου ἐὰν ὡς πᾶσαι ἐκεῖναι [αἰ] ἀγγελικαὶ δυνάμεις, οὕτω τὰ ἐπουράνια πάντα καὶ τὰ ἐν κόσμῳ ²¹⁾ ἐνορῶσι πράγματα, ὡσανεὶ ²²⁾ περὶ αὐτὸ ²³⁾ δι' ἔλου ²⁴⁾ κείμενοι ²⁵⁾· τὸ γὰρ ἀερώδες ²⁶⁾ αὐτοῦ ²⁷⁾ [καὶ διαυγές] ²⁸⁾ τῆς φύσεως καὶ τὸ ὡσπερ ὄψιν αὐτοῦ ²⁹⁾ πανταχόθεν ὑπάρχειν ³⁰⁾ διὰ τὴν χάριν μάλιστα τοῦ ἁγίου ³⁰⁾ πνεύματος, οὕτως ³¹⁾ ἅπαντα ³²⁾ ποιεῖ ³³⁾ αὐτὰς καθορᾶν. ὁ θεὸς δὲ μόνος καὶ τὰ μέλλοντα ἐγγὺς καθορᾶ ³⁴⁾, ὡς ὑπὲρ τὰ πάντα ὢν, καὶ οὐ μόνον τὰ ὄντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ³⁵⁾ ὅτεδῆποτε ἐσόμενα ὡς ἤδη παρόντα τῇ δόξῃ περιέχων· διόπερ καὶ μόνος βουλάς καρδιῶν οἶδεν.

1) ὅτε B. 2) ἀποπέλλονται cod. 3) κατ' B. 4) вставка изъ M. 5) πυκνουμένης cod; πυκνουμένη BM. 6) θελούση B. 7) ἔστι B. 8) μόνον BM. 9) καὶ M. 10) αὐτῶν вставка. M. 11) τὸ μὴ B. 12) μοι вставка. BM. 13) παριστάνει BM. 14) ἢ ὄρα B; не слѣдуетъ ли читать: εἰ ὄρατᾶ. 15) πτερουσόμενος B. 16) ἢ ὄρα ... σχήματα проп. M. 17) ἢ B; ἢ M. 18) ἄγγελοι вставка. M, по вычеркив. 19) οἱ проп. B. 20) ἀπολειπομένου cod.; ἀπολιμπανόμενου M. 21) ἐγκόσμια B. 22) ὡς ἂν ἢ M. 23) αὐτὰς BM. 24) ἦνε вставка. M. 25) κείμενος BM. 26) αὐρώδες B. 27) αὐτῶν B. 28) вставка изъ M. 29) αὐτὴν BM. 30) παρέχειν B. 31) οὕτως проп. M. 32) ἅπαντας B. 33) ποιεῖν M. 34) ὄρα BM. 35) τὰ проп. B.

κθ'. Ἐρώτησις. Οὐκοῦν καὶ ἡ ψυχὴ, ἔφη¹⁾, χωρισθεῖσα τοῦ σώματος κατὰ τὸν περὶ τῶν ἀγγέλων ἀποδοθέντα λόγον οὐ μόνον τὴν τῶν ἀσωμάτων ἐνοπτρίζεται χώραν, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἐν κόσμῳ ὁμοίως ὁρᾷ;

Ἀπόκρισις. Ἦκιστα, ἔφη· οἱ μὲν γάρ, ἐπειδὴ ἐν ἀπλῇ ἄπαξ ἐδημιουργήθησαν φύσει, οὐ μόνον τὰ ἐν τόπῳ²⁾, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑπὲρ τόπον³⁾ δύνανται 5 πάντως⁴⁾ ὁρᾶν· ἀραιᾶς γὰρ φύσεως ἴδιον μὴ ὁρᾶσθαι μὲν παρὰ τῶν ἐν πυκνότητι φύσεως ὄντων, ὁρᾶν δὲ πᾶσαν <τὴν> τριαύτην⁵⁾ φύσιν. ἡ δὲ ψυχὴ, ἐπειδὴ χωρισθῆ τοῦ σώματος, οὐκέτι δύνανται τὰ ἐν τόπῳ⁶⁾ ὁρᾶν· ὅτι πνεῦμα γάρ, φησί, διῆλθεν ἐν αὐτῷ καὶ οὐχ ὑπάρξει καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτῆς⁷⁾· ἐπειδὴ γὰρ διὰ τῆς συγκράσεως [τοῦ σώματος] ἐν τόπῳ γίνεται, ἀνάγκη πᾶσα⁸⁾ χωρι- 10 σθεῖσαν αὐτὴν τοῦ σώματος μηκέτι ταῦτα ὁρᾶν, ἅπερ ἑώρα διὰ τοῦ σώματος⁹⁾, ὅτι ὁ μὲν ἄνθρωπος¹⁰⁾ ἐν τῇ συγκράσει τὸ ὁλόκληρον ἔχει, οἱ δὲ ἄγγελοι ἐν ἀπλότῃ φύσεως.

Ταῦτα μόνον ἡ¹¹⁾ καὶ τι ἕτερον ὁ τὴν Ἰωάννου μοι σοφίαν ὑπαγορεύσας ἐφανέρωσεν λόγος, ὃ πολυστέφανε καὶ φωτοφόρε βασιλεῦ· ἐπιστάσης γὰρ 15 ἀπέπτυ τῆς ἡμέρας¹²⁾, διψῶντα με πάλιν¹³⁾ τῆς αὐτοῦ καταλιπῶν¹⁴⁾ [σοφίας τε καί]¹⁵⁾ φιλίας.

1) ἔφη M. 2) τὰ ἐν τόπῳ B. 3) τὰ ὑπὲρ τόπον B. 4) ἄν πως B. 5) τὴν τριαύτην πᾶσαν BM. 6) τὰ ἐν τόπῳ δύνανται BM. 7) αὐτοῦ BM. 8) πᾶσαν B. 9) διὰ τὸ σῶμα B. 10) ἅπερ ἑώρα ... ἄνθρωπος προπ. M, но остави. прѣбѣлъ. 11) εἰ εὐδ.; ταῦτόν μὲν ὦν M (BM. Ταῦτα μόνον εἰ). 12) словомъ ἡμέρας оканчивается текстъ въ Vatic. 402. 13) ἔμπαλιν διψῶν B (BM. διψῶντα με πάλιν). 14) καταλιπόντα B. 15) вставка изъ B.

ЛОРАНИ
50 К.

Цѣна 25 коп.; Prix 60 Pf.

Продается у комиссіонеровъ Императорской Академіи Наукъ:

И. И. Глазунова и И. Л. Риннера въ С.-Петербургѣ, Н. П. Карбасникова въ С.-Петербургѣ, Москвѣ, Варшавѣ и
Вильнѣ, Н. Я. Оглобина въ С.-Петербургѣ и Кіевѣ, Н. Ниммеля въ Ригѣ, Фоссъ (Г. В. Зоргенфрей) въ Лейпцигѣ,
Лозаннѣ и Нови. въ Лондонѣ.

Commissionnaires de l'Académie IMPÉRIALE des Sciences:

J. Glazounef et Ricker à St.-Petersbourg, N. Karbasnikof à St.-Petersbourg, Moscou, Varsovie et Vilna, N. Oglobline
à St.-Petersbourg et Kiof, N. Kummel à Riga, Voss' Sortiment (G. W. Sörgenfrey) à Leipzig, Luzac & Cie à Londres.